

در میزگرد نرخ مطلوب ارز عنوان شد:
ارز چند نرخی، عامل فساد و رانت
حفظ ارزش پول ملی با کنترل تورم امکان پذیر است

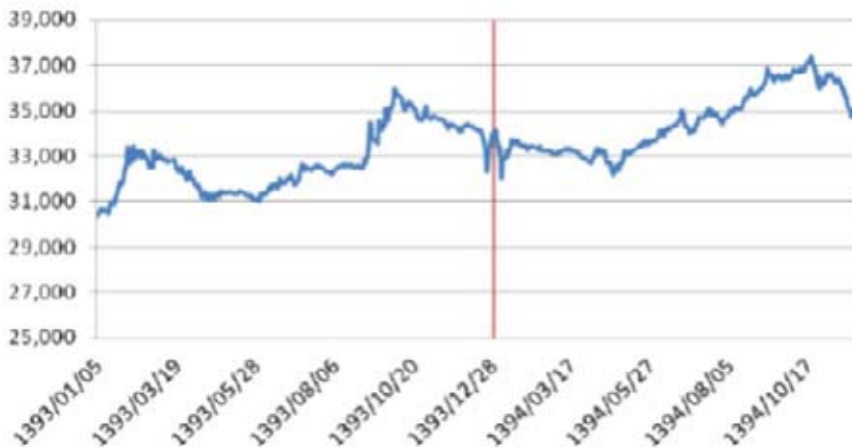

مورد نرخ ارز وجود دارد. یکی اینکه دولت نرخ ارز را به بازار واگذار کرده و دیگر این که در بعضی مقاطع در تعیین این نرخ دخالت می کند و این ناهماهنگی باعث روشن نشدن آینده نرخ ارز است.

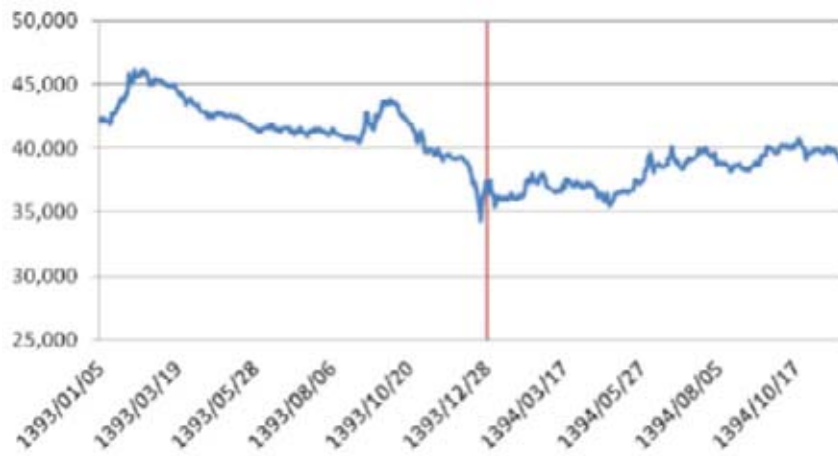
دارد، کلیه گفت و شنودها به تفصیل آورده شده است.

سید محمود ابطحی - مسئله نرخ ارز برای صادر کنندگان پسته بسیار اهمیت دارد. در دولت جدید دو علامت متفاوت در

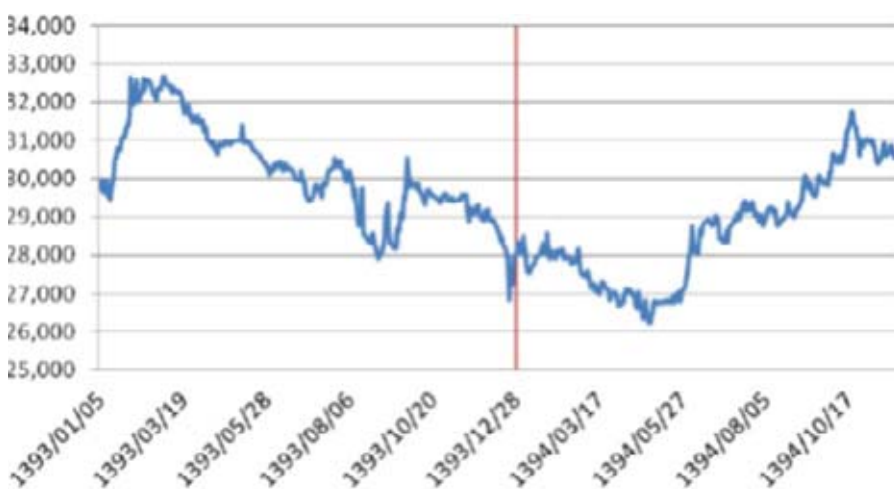
برگزاری میزگردهای تخصصی در گردهمایی سالانه انجمن پسته ایران یکی از بخش های مهم است که سعی در پاسخگویی به سوالات مخاطبین دارد. از آنجا که مسئله نرخ ارز با اقتصاد پسته رابطه مستقیمی

نمودار ۱- نوسانات نرخ دلار آمریکا

نمودار ۲- نوسانات نرخ یورو

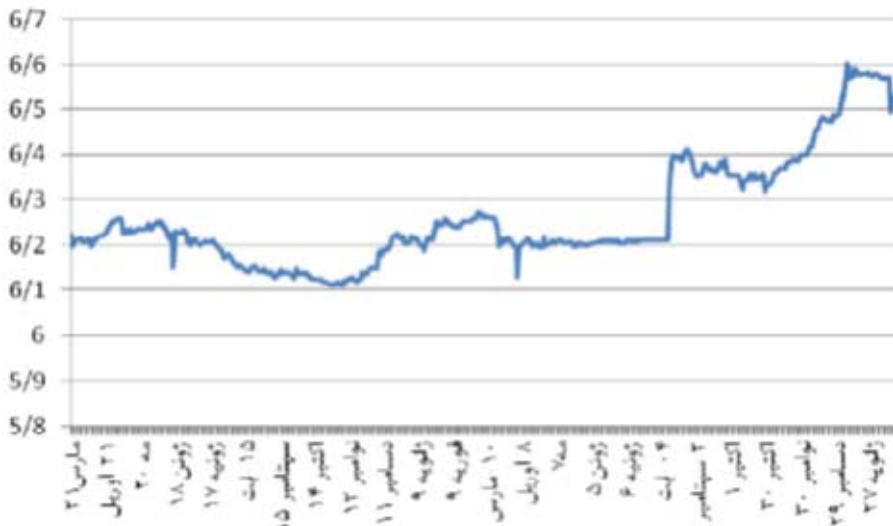

نمودار ۳- نرخ زین ژاپن

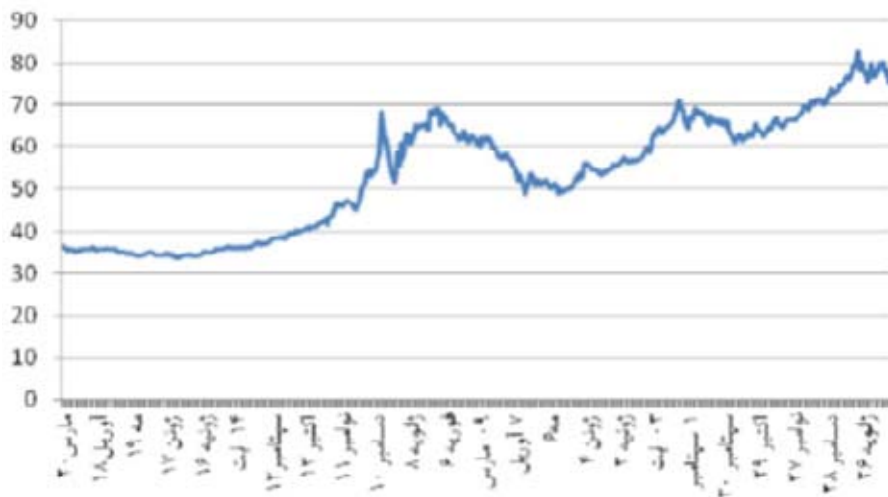
آیا قرار است ارز تک نرخی شود و آیا به سمت آزاد سازی نرخ ارز می رویم یا کنترل آن؟

دکتر رضا بوستانی - در دو سال گذشته تغییراتی از سمت عرضه و تقاضا داشتیم که باعث تغییر نرخ ارز شده است. افزایش نرخ بهره و رکود باعث کاهش تقاضا شده است. از سمت عرضه دو تغییر بسیار بزرگ وجود داشته، یکی مربوط به تغییرات ناشی از رفع تحریم ها و دیگری کاهش نرخ نفت که دسترسی به منابع ارزی را کم کرده است. این عوامل باعث شده اند که شاهد نوسانات چشمگیری در نرخ ارز در دو سال گذشته باشیم. نمودار ۱ نشان می دهد که در سال ۹۳ و ۹۴ نوسانات نرخ دلار بالا رفته است. در ۴ ماه اول سال ۹۴، ۵ درصد نرخ ارز پایین آمده و در طول مدت ۶ ماهه بعد، ۱۵ درصد بالا رفته و طول مدت یک ماه و نیم مجدداً ۵ درصد کاهش داشته است. یقیناً این نوسانات مشوق صادرات خواهند بود.

هم اکنون اقتصاد آمریکا نسبت به ۱۰ سال گذشته در بهترین حالت است. رشد ۲٫۵ درصدی برای یک اقتصاد پیشرو و تورم ۱ درصدی و نرخ بیکاری ۵ درصدی باعث تقویت دلار شده است. دلار در برابر یورو ۱۰ درصد در سال ۲۰۱۵، تقویت شده است. اما در حال حاضر شریک تجاری ما نه اروپاست و نه آمریکا و تمرکز روی یورو و دلار شاید ما را به اهدافمان نرساند. بنابراین باید به نرخ های دیگر هم توجه کرد. در نمودار دوم اگر به نرخ یورو نگاه کنیم، پول ما به شدت نسبت به سال گذشته قوی شده است. اگر به نرخ یین ژاپن نگاه کنیم تا اواسط سال ۹۴، پول ایران به شدت تقویت شده است (نمودار ۳). درست است که پول ما نسبت به ارزهای عمده دیگر پول ایران تقویت شده است. عملاً ارزش درآمد حاصل از صادرات کاهش یافته است. در سال ۹۳، ارزش دلار ۱۲ درصد کاهش یافته و در سال ۹۴، فقط ۳ درصد کاهش داشته است. اگر با تورم داخلی ارزش ریال را خالص کنیم، از سال ۹۴ تا الان، بطور واقعی ۵ درصد ارزش پول ایران بالا رفته است. در بقیه نرخ ها وضع بدتر است. مثلاً در سال ۹۳ نسبت به یورو ۲۶ درصد ارزش پول ما کم شده است.

نمودار ۴- نوسانات نرخ یوان چین

نمودار ۵- نوسانات نرخ روبل روسیه

چین در اواخر سال ۲۰۱۵، بدلیل کاهش نرخ بهره در اروپا، تصمیم گرفت ۲ درصد نرخ ارزش را تضعیف کند و این روند تا آخر سال ادامه داشت (نمودار ۴).

در نمودار ۵، روسیه با وجود تحریم‌ها مجبور شده نرخ ارز را بالا ببرد. این واکنش اقتصاد است، وقتی چیزی کم باشد ارزشش بالا می‌رود.

برای درک بازار ارز در سال آینده باید خاطرنشان کرد که دو عامل مهم وجود دارد: یکی عوامل داخلی و دیگری بین المللی. از عوامل داخلی می‌توان به رشد محدود، کاهش نرخ تورم و سود اشاره کرد. در این بین کاهش نرخ تورم و سود باعث بالا رفتن نرخ ارز می‌شوند. البته باید توجه داشت که با رفع تحریم‌ها، به منابع ارزی دسترسی بیشتری خواهیم داشت. تداوم کاهش قیمت نفت، افت رشد اقتصادی در اقتصادهای نوظهور و کاهش ارزش پول شرکای تجاری از عوامل بین المللی موثر بر نرخ ارز هستند. اثرات کاهش قیمت نفت تا سال آینده وجود خواهد داشت. عقیده شخصی من این است که در سال آینده حتماً نرخ دلار افزایش خواهد یافت؛ اما این افزایش بصورت یک شوک به بازار و با نوسان زیادی همراه نخواهد بود. بدین معنا که نرخ دلار با شیب ملایمی افزایش می‌یابد.

دکتر محمد مهدی بهکیش - به نظر بنده متغیرهای متعددی در تعیین نرخ ارز دخالت دارند. به دلیل اینکه مقدار زیادی پول نفت در دست دولت است، نرخ ارز کم می‌شود. هم اکنون واقعیت این است که درآمد دولت کم شده و میزان دخالتش در بازار ارز کاهش یافته است. تک نرخی کردن قطعاً رسمی کردن نرخ ارز و به طرف نرخ بازار رفتن است. تک نرخی کردن به تورم داخلی و بازاری که با آن سر و کار داریم بستگی دارد. عقیده ای که در بخش دولتی و خصوصی وجود دارد این است که بهتر است نرخ ارز ثابت بماند ولی این موضوع به صادر کننده ضرر می‌رساند.

دکتر موسی غنی نژاد - عده ای می‌گویند وظیفه بانک مرکزی این است که ارزش پول را حفظ کند اما اینجا یک مغایرت وجود دارد. تصور اشتباه این است که فکر می‌کنند ارزش پول ملی برابر با نرخ ارز است. در واقع حفظ ارزش

تورم بدنبال خواهد داشت. چون کشور بر مبنایی پایه ریزی شده است که عمدتاً در سال‌های گذشته وابسته به واردات بوده و مسلماً دلار در قیمت واردات نقش اساسی داشته است. این موضوع باعث تأثیر قیمت ارز در کالاها شده است اما باید این باور در اذهان شکل بگیرد که افزایش قیمت ارز به معنای تورم نیست و دخالت دستوری در اقتصاد کاهش یابد.

علی نظری - آیا نرخ مبادله ای ارز در آینده به نرخ بازار نزدیک می‌شود؟
محسن جلال پور - تک نرخی کردن ارز به این معنا نیست که نرخ مبادله افزایش پیدا می‌کند و به نرخ آزاد نزدیک می‌شود، بلکه به این معناست که سیستم مبادله برچیده می‌شود.

پول ملی با کنترل تورم میسر است؛ وقتی تورم زیر ۲ تا ۳ درصد باشد آن موقع است که ارزش پول ملی حفظ می‌شود. اگر نرخ ارز چند نرخی باشد باعث رانت و فساد می‌شود. چون انحصار عرضه ارز بدلیل صادرات نفت بدست دولت است؛ بنابراین احاد جامعه کاری در این خصوص نمی‌توانند انجام دهند؛ مگر دولت منطق اقتصادی را در تصمیم‌گیری هایش حاکم کند. خوشبختانه در شورای گفتگو در بخش خصوصی می‌توان به دولت پیشنهاد داد تا در چارچوب منطق اقتصادی حرکت کند. اگر صادرات افزایش یابد به همان نسبت نرخ ارز هم تقویت می‌شود.

محسن جلال پور - امروز دیدگاهی در کشور وجود دارد که افزایش نرخ دلار،